

"DEMOKRACIJO JE TREBA RESITI!" — ROOSEVELT

ZDRUŽENE DRŽAVE MORAJO TRGOVATI Z JUŽNO AMERIKO, ČE NE SI BO HITLER OSVOJIL TRG

Predsednik Roosevelt je imel tajno konferenco s senatorji. — Obrambna meja Amerike je Francija. — Združene države bodo pomagale — brez vojne. — Svetovni položaj je razburljiv.

WASHINGTON, D. C., 1. februarja. — Na zelo važni, dramatični konferenci v Beli hiši je predsednik Roosevelt povedal senatorjem, da morajo Združene države, da rešijo svojo demokracijo, ščititi demokracijo, ščititi demokracije Anglije in Francije proti diktatorski nevarnosti. Skozi zaprta vrata je bilo slišati patriotične vsklike odobravanja, ko je predsednik kot vrhovni poveljnik armade in mornarice demokratskim in republikanskim članom senatnega vojaškega odbora izjavil, da se je odločil, da bo podpiral Anglijo in Francijo z vso industrijsko silo Združenih držav.

Predsednik je opozoril senatorje, da naj opuste razprave o malenkostnih zadevah in se naj zavedajo, da preti ameriški demokraciji nevarnost od strani diktatorjev. Senatorje je prosil, da se naj izogibljajo podrobnosti in naj se zavzemajo za obrambo dežele in podpro Anglijo in Francijo, predno bo Hitler prišel z novimi zahtevami in bo vstvaril drugo Monakovo.

Ako se boste morali Anglija in Francija vkloniti pred Nemčijo — je rekel predsednik Roosevelt, — potem pridejo na vrsto Združene države, in je nespametno varati same sebe, da do tega ne bo prišlo.

Na tej konferenci je predsednik Roosevelt senatorjem naravnost povedal, da ima kot vrhovni poveljnik oborožene sile edini pravico in oblast dovoliti ali prepovedati prodajo ameriških aeroplanov Franciji.

Pozneje je predsednik Roosevelt na časnikiški konferenci rekel, da popolnoma podpira francosko vojaško komisijo, ki se sedaj mudi v Združenih državah v namenu, da kupi vojaške aeroplane. Rekel pa je, da s to prodajo Francija ne bo dobila nobene tajnosti v sestavi aeroplanov.

Po konferenci s predsednikom so bili nekateri senatorji zelo resni in senator Gerald P. Nye je rekel: "Ker nam je naložena tajnost, ko bi bilo mogoče mnogo povedati, je več, kot žalostno."

Ko se je senator Reynolds vrnil v svoj urad, je rekel, da je bil sestavljen odbor, ki bo skrbel za to, da Amerika ne gre v vojno. Rekel je, da nima nič proti temu, da Združene države prodajajo aeroplane Franciji, ker se s tem pospešuje industrija, toda izjavil je, da v prodaji aeroplanov vlada ne sme dajati prednosti nobeni državi in da more aeroplane kupiti vsaka država brez razlike.

Senator Bennet Clark je rekel, da pomeni pogodba za prodajo aeroplanov Franciji vojaško pogodbo, kateri bo nasprotoval z vsemi svojimi silami.

Drugi senatorji pa so izjavili, da je na nje napravilo predsednikovo svarilo, da preti Angliji in Franciji "drugi Monakovo", globok utis. Roosevelt je rekel, da je v Monakovem zmagal Hitler samo zaradi tega, ker ima Nemčija premoč v aeroplanih nad drugimi državami.

Predsednik Roosevelt je posebno poudaril, da morajo Združene države tekmovali z diktatorskimi državami v trgovini z Južno Ameriko. Zato je potrebno, da Združene države povečajo svoje tovarne in si pridobijo to trgovino.

"Te trgovine nismo dobili, — je rekel predsed-

Chamberlain hoče dati Nemčiji kolonije

FRANCOSKA MEJA JE ZASTRAŽENA

Italijani vodijo fašistično prodiranje proti severu. — V Barceloni prosijo zmagovalce kruha.

PERPIGNAN, Francija, 1. februarja. — Francoske vojaške oblasti so pripravljene, da postavijo celo mejo proti Španiji na "vojno podlago", ako se prepričajo, da so resnična poročila, da italijanske čete vodijo fašistično prodiranje skozi Katalonijo proti francoski meji.

Nek francoski častnik je zastopniku ameriške časnikiške agenture United Press rekel, da je položaj ob španski meji tako resen, da namerava vojaško poveljstvo poslati na mejo 50.000 vojakov.

Včeraj je bila straža ob španski meji povečana za 5000 vojakov.

Francoski vojaški krogi so tudi zelo vznemirjeni vsled poročila, da namerava general Franco na severnem obrežju Katalonije izkreati močno armado v namenu, da vstavi uni-kajočo se republikansko armado. Ako bi v tej armadi bili tudi italijanski vojniki, tedaj bo francoska obmejna straža takoj povečana.

Na španski meji se sedaj nahaja 12.800 vojakov mobilne garde, da nadzirajo prihajanje španskih beguncev.

Fašisti sedaj pritiskajo proti Vichiju, ki obvladuje cesto v dolini reke Ter, 20 milj severno od Barcelone in 50 milj od francoske meje, toda močan republikanski odpor jih zadržuje.

Neko fašistično poročilo naznanja padec Blanesa, prvega mesta v provinci Geroni.

Na špansko mejo je včeraj dospel vnanji minister Albert Sarraut, da prevzame vodstvo nad begunskim problemom, ki vsled uporov med umikajočimi se republikanskimi vojniki postaja vedno resnejši. Mnogi vojniki ne marajo francoskim stražam izročiti svojega orožja.

BARCELONA, Španija, 1. februarja. — Lačne množice

nik Roosevelt, — toda moramo jo dobiti, na kakoršenkoli način je mogoče."

Roosevelt je senatorjem zatrdil, da morajo demokratske države pokazati svojo moč, da bo Hitlerju in Mussoliniju odvzel pogum, da bi še letošnje pomlad zahtevala novega ozemlja.

Navzlic tajnosti konference je prišlo na dan, da je predsednik Roosevelt odkrito povedal senatorjem, da je prva obrambna črta Amerike Anglija in Francija in da bi njun razpad odprl vrata za še večji nacijski in fašistični razmah v Južni Ameriki in pozneje tudi v Severni Ameriki.

Na vprašanje nekega senatorja, ako bi Združene države prodajale aeroplane tudi Nemčiji in Italiji, je predsednik Roosevelt odgovoril:

"To je vprašanje, v katerem je "če" —"

MARTIN BAJE KRIV ZAROTE

Nasprotniki v uniji avtnih delavcev mu očitajo, da se je skušal izogniti določbam delavske postave.

DETROIT, Mich., 1. jan. — Homer Martin, ki je bil od-stavljen kot predsednik United Automobile Workers unije, četudi se še vedno smatra za njenega predsednika, bo imel zopet opravka s svojimi nasprotniki. Pri Uradu za delavske odnose so namreč vložili proti njemu pritožbo, da njegovo poslovanje ni bilo v soglasju s postavo.

Pritožba se tiče Martinovih pogajanj s Ford Motor Company. Martinu očitajo zaroto in razna druga nepostavna dejanja.

Dolže ga, da se je kot predsednik United Automobile Workers kar na svojo pest pogajal z zastopniki Fordove družbe, ki so se naposled zadovoljili z njegovim predlogom, naj postanejo vsi Fordovi delavci člani delavske organizacije.

Ta organizacija bi bila pa delavska samo po imenu, dočim bi bila v resnici kompanijska unija.

Pritožbo je podpisal R. J. Thomas, poslujoči predsednik United Automobile Workers unije.

Zastopniki General Motors so te dni izjavili, da se ne bodo sestali z nobenim reprezentantom U. A. W. U., dokler ne bo zavladal mir v organizaciji.

TRGOVINSKA POGODBA MED PARAGVAJEM IN JAPONSKO

ASUNCION, Paraguay, 31. jan. — Vlada republike Paraguay je danes naznanila, da je sklenila z Japonsko trgovinsko pogodbo. V objavi je rečeno, da bo paragvajska republika v bodoče kupovala le od tistih držav, katere kupujejo od nje.

oblegajo pomožne postaje in osvoboditlje prosijo za kruh. Vojaki in policisti z največjo težavo vzdržujejo red.

NEMČIJA NE BO ŠLA NA VZHOD

Vojaške zveze z Japonsko ne bo. — Nemčija tudi z Italijo ni v popolnem soglasju. — Agitacija za Ukrajino ni lahka.

LONDON, Anglija, 1. jan. — Angleški politični izvedenci so po skrbnem proučevanju Hitlerjevega govora prišli do prepričanja, da pod površjem dogovorov med Nemčijo in Italijo obstoja nesporazum glede vojaške in mornariške zveze z Japonsko. Benito Mussolini se še vedno protivi predlogu Nemčije, da bi se ji pridružil k stalnim obveznostim na Daljnem Istoku.

Od lanskega poletja Japonska vedno pritiska na Nemčijo in Italijo, da bi od njih dobila podporo za svojo osvojevalno politiko na Kitajskem. Sedanja pogodba proti komunizmu vsebuje samo načela, toda nikakih določb za medsebojne pomoč. V zameno za vojaško pogodbo je Japonska ponudila obsežne trgovske agodnosti na Kitajskem.

Nemški vnanji minister Joachim von Ribbentrop je svetoval Hitlerju, da sprejme predlagano vojaško zvezo, ker je njen končni cilj uničenje angleškega svetovnega cesarstva. Toda Hitler je zavrnil priporočilo Japonske.

Spor z Anglijo zaradi Abesinije in s Francijo zaradi Španske je Mussolinija poglaval v nenaravno os z Nemčijo. Pri vsem tem pa se hoče zopet sprijazniti s Francijo in Anglijo in posebno z Anglijo, ker jo neobhodno potrebuje za svojo varnost v Sredozemlju.

Znano je, da je na Hitlerjevo željo von Ribbentrop povabil italijanskega vnanjega ministra grofa Galeazza Ciana, da bi bil navzoč v nemškem državnem zboru, ko bo Hitler imel svoj govor. Hitler je upal, da bo ob tej priložnosti pridobil grofa Ciana, da podpise vojaško zvezo z Japonsko. Mussolini pa smatra po sedanjih pogodbah med Italijo, Nemčijo in Japonsko obveznosti zadostne in je vsled tega Ciano obisk prepovedal.

Iz Hitlerjevega govora je tudi mogoče sklepati, da je Hitler opustil svojo prvotno namero polastiti se Ukrajine. In za to je več vzrokov.

Romunski kralj Karol je bil prvi, ki je vstavljal nemški razmah po dolini Donave. Ko se je Karol vračal iz Londona, je tudi obiskal Hitlerja v Berchtesgaden, toda razgovor, če tudi ni prišlo v javnost nikakor poročilo, je bilo zelo razburljivo.

In komaj je prišel Karol v Bukarešto, je bil ustreljen voditelj Železne garde Corneliu Zelea Codreanu, ker je skušal "pobegniti". Tedaj je bilo

V ZAMENO MORA NEMČIJA PRENEHATI Z OBOROŽEVANJEM

LONDON, Anglija, 1. februarja. — Ministrski predsednik Neville Chamberlain je v svojem najresnejšem govoru po monakovski konferenci v resnici ponudil Nemčiji mirovne pogoje za poravnavo nemških zahtev po kolonijah, za kar bo morala Nemčija v zameno pristati na razorožitev.

Chamberlain je v poslanski zbornici objavil svoje pogoje, ki so odgovor na Hitlerjev govor v nemškem državnem zboru v ponedeljek, ko je izrazil svojo željo za "dolgi mir" in je obenem stavil nemške kolonijalne zahteve.

Ob koncu se je zbornica glasovala z 258 glasovi proti 133 za odgoditev debate o vnanjih zadevah, s čemur je zbornica potrdila Chamberlainovo vnanjo politiko.

Chamberlain je rekel, da želi Anglija, da je mir zagotovljen ne samo z besedami, temveč s trdnim sporazumom, da je oboroževanje omejeno.

"Ako pride ta čas," je rekel, "in se bo njihov duh približal našemu duhu, tedaj bomo pripravljene prispevati za splošno pomirjenje Evrope."

Svoji ponudbi pa je dodal resno svarilo evropskim državam, da si bo Anglija, ako bo prisiljena iti v vojno, s svojimi velikimi viri in z zvezami z drugimi državami zagotovila zmago.

Chamberlain je pripomnil, da z veseljem pozdravlja Hitlerjev govor, ker je izrazil željo za prijateljske odnose med Nemčijo in Anglijo. Toda takoj nato je rekel:

"Ne maramo pa samo besed, ki izražajo željo po miru. Zahtevamo pripravljeno s skleniti sporazum, če ne za razorožitev, pa saj za omejitev oboroževanja."

Ob koncu svojega govora je rekel:

"Dobil sem prav trden utis, da to ni bil govor moža, ki se pripravlja, da palne Evropo v novo vojno. V govoru je bilo več stavkov, ki kažejo, da Nemčija potrebuje mir."

NACIJSKI VODITELJ ODSTOPIL

DUNAJ, Avstrija, 1. feb. — Nacijski voditelj za dunajski okraj Odilo Globočnik je odstopil in je bil na njegovo mesto imenovan komisar Vzhodne krajine Josip Buerekel.

Globočnik je moral odstopiti na pritisk nacijske vlade, ker ni bil dovolj strog glede zaplenbe židovske lastnine.

Pred nekaj dnevi je Buerekel poslal v koncentracijski tabor 12 uradnikov, ker niso natanko izvrševali svoje službe.

Globočnik je bil med prvimi naciji v Avstriji, katero organizacijo je kanceler Schuschnigg prepovedal. Po nekaterih poročilih bo še več avstrijskih nacijskih odsvoljenih z mest, katera so zasedli po osvojitvi Avstrije.

V South Norwalku, Conn. je sinoči preminula plemenita Slovenka, žena in mati Mr. Josepha Premru. Zapustila je poleg soproga Johna sedem sinov: Vlada, Krista, Mirka, Toneta, Maksa in Slavka ter hčer Albino, poročeno Pregelj. Hudo prizadeti družini izrekamo naše iskreno sožalje.

BOLGARSKI KRALJ STAR 45 LET

RIM, Italija, 30. jan. — Bolgarski kralj Boris, ki se že par dni mudi tukaj, je praznoval danes svoj 45. rojstni dan. Tukajšnje bolgarsko poslaništvo mu je priredilo banket, kate-rega se je udeležilo dosti italijanskih dostojanstvenikov. V svojem govoru je kralj Boris proslavljal trdno zvezo med Bolgarsko in Italijo.

Ako Vas zanima lepo čtivo, naročite si Slovensko - Amerikanski Koledar za leto 1939.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)Frank Saka, President J. Lupina, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.**46th Year**

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Za celo leto velja list na Ameriko	Za New York za celo leto .. \$7.00
in Kanado	Za pol leta
..... \$6.00	 \$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo na celo leto .. \$7.50
..... \$3.50	Za pol leta
Za četrt leta	 \$3.50
..... \$1.50	

Subscription Yearly \$6.—

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 3-1242

DOPISI brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar za naročnino naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejane bivalnice naznači, da hitreje naslovljamo naslovnika.

JUGOSLAVIJA DOBI V TRSTU SVOBODNO LUKO?

Na dobro obveščenih mestih v Rimu govorijo, da bo italijanska vlada v kratkem stavila Jugoslaviji predlog, naj se v tržaškem pristanišču določi mesto, kjer bo Jugoslavija imela svobodno luko na podoben način, kot jo ima v Solunu.

Italijanska vlada je baje pripravljena, da svoji sosedji nudi takšno ugodnost, ki bi v precejšnji meri okrepila gospodarske zveze med obema državama.

Na istih mestih so izrazili tudi prepričanje, da bo mogoče že v bližnji bodočnosti vzeti v pretres vprašanje zgraditve omrežja avtomobilskih cest v Jugoslaviji, ki bi se priključilo na italijansko omrežje, tako da bi od Trsta čez Ljubljano do Maribora peljala avtomobilska cesta za težke tovore.

Italijanski gospodarski krogi bi ta načrt podprli. Z meridajne strani ta vest, ki že nekaj časa kroži po Rimu, še ni potrjena, a tudi zanikana ni bila. Pričakujejo, da bo nastopila jasnost v najkrajšem času.

BODOČNOST ŠPANSKE

Španska državljanska vojna se bliža koncu. To bo znaga za Nemčijo, Italijo in za generala Franco na stroške pol drugega milijona španskih ter par tisoč nemških in italijanskih življenj.

In kaj sedaj? Kako bo s Španijo pod novo vlado? In kakšna bo nova vlada? Ali bo dobil general Franco, ki se je povzpela na svojo mesto s pomočjo laških in nemških bajonetov, na Špankem dovolj pristašev, da se bo mogel vzdržati.

Franco namerava ustanoviti fašistično državo po vzgledu Nemčije in Italije. Toda v državi bi imeli tudi katoliki in monarhisti precejšnjo besedo.

Če bo to šlo, je seveda drugo vprašanje. Španska je naravno silno peštra dežela. Prebivalstvo posameznih provinc se razlikuje med seboj po čustvih in običajih. Pretežna večina španskega naroda ne bo mogla nikdar odpustiti Franco, da se je povzpela k moči s tujo pomočjo.

In kaj bosta storili Italija in Nemčija?

Mussolini bo najbrž odbrl strateško važni otok Majorco ter ne bo poklical svoje armade iz Španke, dokler ne bo ugodila Franciji njegovim zahtevam glede Tuniza, Džibutija in Suez. Hitler ga bo v tem prizadevanju podpiral.

Hitler in Mussolini se iz dveh razlogov zanimata za Španko. Tam so strateška oporišča, in španska zemlja je bogata. Posebno rud in premoga ima dovolj. Njena pristanišča ob Atlantiku in Sredozemskem morju so nadvse pripravne baze za submarine. Doslej je Gibraltar obvladoval Špansko, vboleče bo gospodar Španske tudi gospodar Gibraltarja.

Stališče Anglije in Francije je zaenkrat še negotovo. Mussolini je obljubil angleškemu ministrskemu predsedniku Chamberlainu, da bo po koncu državljanske vojne poklical laško vojaštvo iz Španske. Chamberlain mu verjame. Angleži in Franciji mu ne.

Fakizem je omrežil Španijo, in rešitev iz te mreže ji bo težavna ali pa sploh nemogoča.

Pozor rojaki!

KADAR nameravate potovati v stari kraj;

KADAR hočete poslati denar v stari kraj;

se zaupno obrnite na nas, in postreženi boste točno in pošteno. Dolgoletna skušnja Vam to jamči.

Pišite po brezplačna navodila in pojasnila na

SLOVENIAN PUBLISHING CO.POTNIŠKI ODDELEK "GLAS NARODA"
216 West 18th Street New York, N. Y.**Pod vaško lipo.**

Piše kakor misli FRANK KERŽE

Naši listi.

Kdor hoče pregledati in prečeti življenje enega naroda, more storiti to edino pot: njegovega časopisa in publikacij sploh. Listi dajejo celotno sliko skupnega napredka. Zato se lahko reče: kakoršni listi, tak narod ali narobe: kakoršen narod, taki listi.

Kadar govorimo o enem narodu, si seveda ne smemo misliti enakomernega izdaja, kakor je postavila opaka, ki se dela po enakih modelih. Vsak ve, da se člani ene družine ločijo med sabo, ne samo na zunanji, ampak prav posebno na znotraj, to je po mišljenju, prepričanju in pojmovanju. Treba je torej razumeti, da vsak narod sestaja iz mnogih skupin, ki se dokaj ločijo med sabo.

Te skupine so včasih organizirane, včasih pa ne. Čim je kakšna skupina dovolj močna, se ji pojavi želja, kakor semenu v pomladanskem solnecu: da vzkli, se razvije, pokaže, da zahteva svoje pravice in svoj prostor na solncu. S čim drugim se pa more uveljaviti skupina ljudi, kakor z listom ali publikacijo?

Če se zavedamo tega, da sestaja vsak narod iz vseh mogočih skupin, bomo tudi razumeli, zakaj imamo liste z različnimi smernicami. In še več: pojmovali bomo, da ima vsaka skupina pravico do življenja. Izkušali, da živimo poleg nje, kakor živi resničen brat poleg brata.

Iz tega pa pridemo do naslednjega zaključka: vsak list mora imeti gotove smernice, gotova načela, da spravi ene vrste misli v skupno celoto. Poleg tega pa mora vsak list priznavati življenje drugim skupinam, ki se ne strinjajo z njim. To je tisto veliko staro geslo, ki pravi: živeti in pustiti živeti.

Jaz sem v svojem dolgem življenju v Ameriki spremljal življenje in smernice vseh naših listov. Zanimal sem se za literaturo in duhovno življenje našega naroda že v stari dovinosti, vsaj sem bil član tiste velike literarne Zadrugice, ki je prenosila in obogatila vse naše slovstvo.

Ko sem prišel jaz v Ameriko — bilo je na pomlad leta 1904 — je bilo naše naseljevanje sicer še mlado, naše duševno življenje pa dokaj živo. Našel sem pred vsem list Glas Naroda, koder sem bil sodelavec skoro štiri leta. Bil je živ tednik Amerikanski Slovenec, katerega ime je povzel kasneje drug list, da je tako še danes živ. Bila je na svetu Glas Svobode, ki je zastopala skrajno liberalno stališče po vzoru podobnih starokrajskih listov. V Clevelandu je bil dnevnik Nova Domovina in gori v Calumetu je bil Glasnik. Zastopala so bila katoliška načela s tednikom Amerikanski Slovenec in dnevnikom Nova Domovina. Zraven štejem lahko tudi calumetski Glasnik, ki je bil — kaj bi rekel: bolj zastran človeka, ki so ga imeli, kakor zastran kaj drugega. Glas Svobode je bil — kakor sem že povedal — do skrajnosti liberalen list, ki ni toliko uveljavljala svobodomiselnih načel, pač pa je predvsem vodil osebne napade na katoliške duhovnike. Glas Naroda je bil primeroma to, kar je še danes: list, ki je izkušal biti za vse, posebno pa za take, katerim medsebojni bratški boj ni ugajal. Takih ljudi imamo še danes veliko večino. Znano je, da boj v nobeni obliki ne prinese pravih upeh, pač pa največkrat poraz za vse. Boj za načela je sicer dober in potreben, am-

pak to, kar smo imeli v Ameriki od prvega začetka do danes, ni bil boj principov, pač pa boj z namenom, da okoristi vsak santeja sebe in da ubije nesprotnika. Nikdar se nismo zavedali tistega velikega principa, da ima vsaka skupina enako pravico do življenja. Odkodaj je šlo po principu: meni groš, tebi nič. Na višku je bil ta boj od sredi svetovne vojne pa do začetka današnje krize. Gorje je bilo tistim, ki so niso trobili v en ali drugi rog. Sam sem bil tedaj v javnosti z listom Čas in vem eno: marsikatero dobro in potrebno misel sem moral položiti ad acta, zakaj v javnost nisem mogel, če nisem hotel, da me ne začne mesariti ta ali ona dobro in močno organizirana skupina.

Kakor se ni v tistih časih identificiral ali s socialisti ali katoliki, se je umaknil v mirno zatijje, koder živi še danes. Da ni to samo moje mnenje, ampak se koga drugega, mi je priča list Naša Moč, ki ga izdaja Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani. Iz posebne prijaznosti ga pošilja tudi nam. Posameznim rojakom v Ameriki. In čitam v izdaji od januarja pismo iz Clevelanda, ki ga je pisal dr. F. Kern. Poslal jim je za pokrtilje nekaj denarja in pripomnil v pismu, katerega ponatiskuje rečen list, med drugim:

"Pred leti sem se silno zatimjal za vse, kar je slovensko v Ameriki in stari domovini. Nekaj svojih misli sem povedal v 'Spominih', ki jih je lansko leto tiskala tiskarna 'Merkur'. Zadržala leta sem opustil delo za javnost, ker sem nekak 'divjak' brez stranke in bi bil brzokone general brez armade, kar se je kazalo v zadnjih 25 letih. Vaš odgovor pod rubriko 'Uredniški kračnja' nekemu P. N. v S. je nekaka moja lastna izpoved z ozirom na slovensko vprašanje. V severni Ameriki je v tem oziru (glede strankarstva) prav tako reč, kot je pri vas, če ne še slabša, ker so naši voditelji ... bolj nagnjeni na osebne prepire in na osebno zavist. So namreč ljudje med nami, ki prav nobene stvari in nobenega pojma ne morejo gledati z vidika čisto nacionalnih in splošno narodno gospodarskih koristi. Tako je in nič drugače. Zato smo po večini ljudje s širšim obzorjem, kakor naš pesnik Ivan Zorman, umetnik Gregorij R. Prusheek in pevski vodja mladinskih pevskih društev Lojze Šeme, tako izolirani, ker ne moremo spadati med one ki se kosajo, kdo bo bolj z loparjem udaril po sorojaku z malo drugačnimi nazori."

Bratje moji, ta lopar je padel — pravim lopar, četudi sta bila dva v časih naše strahovlade. Še danes padajo, ozioroma bi padali, če bi bila moč za njimi. Zakaj iz nekdajnih mogočnih loparjev so danes še sence, ki še vedno osmrkajo tiste, ki se jim ne dajo.

Loparji so pogladi smožne ljudi in narod iz javnosti, kar je največja škoda in nevarnost. Jaz se trudim še nekaj let, da priključim v narodno delo vse, ki so jih prepeljali naši listi. Zakaj časi so taki, da bomo kar na lepem zmaznili, če se ne oživimo.

To je najbolj žalostno poglavje našega duhovnega življenja v Ameriki. In zasluge za to imajo naši listi, naš tisk, ki se ni nikdar zavedal visokih nalog svojega poklica. Mesto da bi bili združevali, so razdirali. In posledice so naravnost strašne. Zakaj vedite, da je ljudstvo pustilo vse, stranke in liste, pa se umaknilo v tiho zatijje, koder čaka vsak zase svoje usode.

In ta usoda prihaja, pravzaprav je že tukaj. Kar ne moremo se. Res imamo še sedem naših listov živih, ampak to življenje je tako, kakor tistega vaškega babača. V nedeljo se je pekeljal še s kočije in dvenja kenjema k maši, v ponedeljek mu je bilo vse prodano, da ni odnesel drugega, kakor blata.

Mi čisto dobro vemo, da ne moremo vzdržati osemnajst listov. Kaj bi bilo bolj logično, kakor da listi stopijo skupaj in urede svoje razmere, predno bo prepozno.

Da ima danes vsak list boj za vsakega naročnika, to je znana stvar. Vsak naročnik pomenja nekaj dolarjev, ki so vendar tako potrebni. Človek bi mislil: listi imajo ljudi zraven, ki imajo vsaj nekaj v glavi. Toliko namreč, da sedejo za mizo in preračunajo, kako dolgo se pojde. Važno ni v življenju, da nekdo pride v težave, zakaj teh se ni mogoče izogniti. Važno pa je, da jih človek reši na en ali drug način. Čepeti s pravo kranjsko trmo na tem, kar je in čakati, kdaj bo konkurenta vrag vzela, je kaj slaba kalkulacija. Zakaj če pride do tega, bodo vsi enako tepeni. Naj se noben list ne moti, da bo kaj profitiral s tem, če izgine drug iz javnosti. Zakaj ljudje bodo rekli: kamor je šel eden, tje pojdejo vsi, kar je seveda tudi res.

Nikdar niso imeli naši listi tistih prepričanj, da sestoji vsak narod iz vseh mogočih grup in da je treba s tem naravnim zakonom računati tako, kakor je pametno in pošteno. Nikdar niso skušali naš listi dvigniti sebe in svoj ugled z močnimi principi in s tem, kar prav Američan: fair deal — to je živeti in pustiti živeti. Zamiraj so delali po znanem geslu: ne izkušaj doseči nasprotnika z uma svetlim mečem. Čemu pa? Tukaj je lopar — udri po glavi, konec ga bo, pa boš ti prvi.

Mesto mečnih principov in zdravega zastopstva v javnosti, je vsak list izkušal z vsimi silami podpirati svoje in udariti po nasprotnem. To je pa privedlo do nadaljnjih težav. Mesto da bi vodil list, so začeli vsaki list voditi ljudje z grožnjo: če tako in tako ne storite, bomo pustili list.

In to je privedlo tako daleč, da so začeli listi kopati vsak svoj grob in poleg tega še pomagati pri sosedovem grobu, za takozvanega nasprotnika. Bili so časi in navade, da so društva, ki so kaj prirejala, dajala nekaj podpore listom v obliki oglasov. Če list potem priporoča v par vrsticah tisto prireditev, je nekaj umevnega.

Ali vidite kdaj kakšen tak oglas, ki bi pomenjal podporo kulturnega dela? Kaj še. Napravi se enostavno dopis, koder se pojma malo o delavskih razmerah, za uvod namreč, potem pa pride poglaviti zajec iz vrčice: društvo ... priredi ... Reklama, katere se je sprevela v list z grožnjo: če ne priobčite vi, bom nesel pa drugam. To žalostno sliko kaže zlasti cleveandska dnevnik Ameriška Domovina in Enakopravnost. Dopisi — dolgi, obsirni in zaviti — ampak slednji se konča z kakim naznanilom tega ali onega društva za veselico. Zato ni nič čudnega, če postajajo čitatelji trudni in previdni, da grede najpoprej do odstavkov, ki pomenjajo naznanila veselice, predno začno s čitanjem dopisov. Potem se seveda dopisa ne čita. Če ne spravijo stvari v en list, gre v drugega, največkrat pa v obo.

Tako ima "naše društvo" zabavo in dobiček, listi pa, ki so delali brezplačno reklamo, se pa brišejo pod nosom.

Če zdaj kdo misli, da gre listom tako dobro, da si lahko

tiho zatijje, koder čaka vsak zase svoje usode.

In ta usoda prihaja, pravzaprav je že tukaj. Kar ne moremo se. Res imamo še sedem naših listov živih, ampak to življenje je tako, kakor tistega vaškega babača. V nedeljo se je pekeljal še s kočije in dvenja kenjema k maši, v ponedeljek mu je bilo vse prodano, da ni odnesel drugega, kakor blata.

Mi čisto dobro vemo, da ne moremo vzdržati osemnajst listov. Kaj bi bilo bolj logično, kakor da listi stopijo skupaj in urede svoje razmere, predno bo prepozno.

Da ima danes vsak list boj za vsakega naročnika, to je znana stvar. Vsak naročnik pomenja nekaj dolarjev, ki so vendar tako potrebni. Človek bi mislil: listi imajo ljudi zraven, ki imajo vsaj nekaj v glavi. Toliko namreč, da sedejo za mizo in preračunajo, kako dolgo se pojde. Važno ni v življenju, da nekdo pride v težave, zakaj teh se ni mogoče izogniti. Važno pa je, da jih človek reši na en ali drug način. Čepeti s pravo kranjsko trmo na tem, kar je in čakati, kdaj bo konkurenta vrag vzela, je kaj slaba kalkulacija. Zakaj če pride do tega, bodo vsi enako tepeni. Naj se noben list ne moti, da bo kaj profitiral s tem, če izgine drug iz javnosti. Zakaj ljudje bodo rekli: kamor je šel eden, tje pojdejo vsi, kar je seveda tudi res.

Nikdar niso imeli naši listi tistih prepričanj, da sestoji vsak narod iz vseh mogočih grup in da je treba s tem naravnim zakonom računati tako, kakor je pametno in pošteno. Nikdar niso skušali naš listi dvigniti sebe in svoj ugled z močnimi principi in s tem, kar prav Američan: fair deal — to je živeti in pustiti živeti. Zamiraj so delali po znanem geslu: ne izkušaj doseči nasprotnika z uma svetlim mečem. Čemu pa? Tukaj je lopar — udri po glavi, konec ga bo, pa boš ti prvi.

Mesto mečnih principov in zdravega zastopstva v javnosti, je vsak list izkušal z vsimi silami podpirati svoje in udariti po nasprotnem. To je pa privedlo do nadaljnjih težav. Mesto da bi vodil list, so začeli vsaki list voditi ljudje z grožnjo: če tako in tako ne storite, bomo pustili list.

In to je privedlo tako daleč, da so začeli listi kopati vsak svoj grob in poleg tega še pomagati pri sosedovem grobu, za takozvanega nasprotnika. Bili so časi in navade, da so društva, ki so kaj prirejala, dajala nekaj podpore listom v obliki oglasov. Če list potem priporoča v par vrsticah tisto prireditev, je nekaj umevnega.

Ali vidite kdaj kakšen tak oglas, ki bi pomenjal podporo kulturnega dela? Kaj še. Napravi se enostavno dopis, koder se pojma malo o delavskih razmerah, za uvod namreč, potem pa pride poglaviti zajec iz vrčice: društvo ... priredi ... Reklama, katere se je sprevela v list z grožnjo: če ne priobčite vi, bom nesel pa drugam. To žalostno sliko kaže zlasti cleveandska dnevnik Ameriška Domovina in Enakopravnost. Dopisi — dolgi, obsirni in zaviti — ampak slednji se konča z kakim naznanilom tega ali onega društva za veselico. Zato ni nič čudnega, če postajajo čitatelji trudni in previdni, da grede najpoprej do odstavkov, ki pomenjajo naznanila veselice, predno začno s čitanjem dopisov. Potem se seveda dopisa ne čita. Če ne spravijo stvari v en list, gre v drugega, največkrat pa v obo.

Tako ima "naše društvo" zabavo in dobiček, listi pa, ki so delali brezplačno reklamo, se pa brišejo pod nosom.

Če zdaj kdo misli, da gre listom tako dobro, da si lahko

tiho zatijje, koder čaka vsak zase svoje usode.

In ta usoda prihaja, pravzaprav je že tukaj. Kar ne moremo se. Res imamo še sedem naših listov živih, ampak to življenje je tako, kakor tistega vaškega babača. V nedeljo se je pekeljal še s kočije in dvenja kenjema k maši, v ponedeljek mu je bilo vse prodano, da ni odnesel drugega, kakor blata.

Mi čisto dobro vemo, da ne moremo vzdržati osemnajst listov. Kaj bi bilo bolj logično, kakor da listi stopijo skupaj in urede svoje razmere, predno bo prepozno.

Da ima danes vsak list boj za vsakega naročnika, to je znana stvar. Vsak naročnik pomenja nekaj dolarjev, ki so vendar tako potrebni. Človek bi mislil: listi imajo ljudi zraven, ki imajo vsaj nekaj v glavi. Toliko namreč, da sedejo za mizo in preračunajo, kako dolgo se pojde. Važno ni v življenju, da nekdo pride v težave, zakaj teh se ni mogoče izogniti. Važno pa je, da jih človek reši na en ali drug način. Čepeti s pravo kranjsko trmo na tem, kar je in čakati, kdaj bo konkurenta vrag vzela, je kaj slaba kalkulacija. Zakaj če pride do tega, bodo vsi enako tepeni. Naj se noben list ne moti, da bo kaj profitiral s tem, če izgine drug iz javnosti. Zakaj ljudje bodo rekli: kamor je šel eden, tje pojdejo vsi, kar je seveda tudi res.

Nikdar niso imeli naši listi tistih prepričanj, da sestoji vsak narod iz vseh mogočih grup in da je treba s tem naravnim zakonom računati tako, kakor je pametno in pošteno. Nikdar niso skušali naš listi dvigniti sebe in svoj ugled z močnimi principi in s tem, kar prav Američan: fair deal — to je živeti in pustiti živeti. Zamiraj so delali po znanem geslu: ne izkušaj doseči nasprotnika z uma svetlim mečem. Čemu pa? Tukaj je lopar — udri po glavi, konec ga bo, pa boš ti prvi.

Mesto mečnih principov in zdravega zastopstva v javnosti, je vsak list izkušal z vsimi silami podpirati svoje in udariti po nasprotnem. To je pa privedlo do nadaljnjih težav. Mesto da bi vodil list, so začeli vsaki list voditi ljudje z grožnjo: če tako in tako ne storite, bomo pustili list.

In to je privedlo tako daleč, da so začeli listi kopati vsak svoj grob in poleg tega še pomagati pri sosedovem grobu, za takozvanega nasprotnika. Bili so časi in navade, da so društva, ki so kaj prirejala, dajala nekaj podpore listom v obliki oglasov. Če list potem priporoča v par vrsticah tisto prireditev, je nekaj umevnega.

Ali vidite kdaj kakšen tak oglas, ki bi pomenjal podporo kulturnega dela? Kaj še. Napravi se enostavno dopis, koder se pojma malo o delavskih razmerah, za uvod namreč, potem pa pride poglaviti zajec iz vrčice: društvo ... priredi ... Reklama, katere se je sprevela v list z grožnjo: če ne priobčite vi, bom nesel pa drugam. To žalostno sliko kaže zlasti cleveandska dnevnik Ameriška Domovina in Enakopravnost. Dopisi — dolgi, obsirni in zaviti — ampak slednji se konča z kakim naznanilom tega ali onega društva za veselico. Zato ni nič čudnega, če postajajo čitatelji trudni in previdni, da grede najpoprej do odstavkov, ki pomenjajo naznanila veselice, predno začno s čitanjem dopisov. Potem se seveda dopisa ne čita. Če ne spravijo stvari v en list, gre v drugega, največkrat pa v obo.

Tako ima "naše društvo" zabavo in dobiček, listi pa, ki so delali brezplačno reklamo, se pa brišejo pod nosom.

Če zdaj kdo misli, da gre listom tako dobro, da si lahko

privestejo ta "špas", bi se globoko motili. Vzemimo zopet Cleveland. Oba lista dnevnik imata svojo tiskarno v obeh se tiska več slovenskih listov, pred vsem Glasil podpornih organizacij. Predno se podpisne pogodbo, vprašajo podporni organizacije, katere tiskarne, pred vsem seveda slovenske od Ameriške Domovine in Enakopravnosti. Ti začno študirati razne stroške, ki pa niso glavni. Glavno je, da se da ceno, da oni drugi ne bo mogel vzeti dela. Posledica je, da dobijo bogate in denarne podpore organizacije svoj tisk napol zastoj. Zdaj pa pride najlepše: vse podpore organizacije so nastala vsled prizadevanja posameznih listov. Kaj so dobili za to? Vsak posebej in vsi skupaj: breo. Podpore organizacije so zavodi, katerih dolžnost bi bila podpirati naše kulturno življenje. Ali ga podpirajo? Kdo je kdaj slišal o tem? S tem, da izdajajo glasila, ne podpirajo nikogar, pač pa dele narod čisto po nepotrebnem v razne bratovščine. Mi ne poznamo nobene meje. Ni nam dovolj, da je narod že po svoji naturi dovolj razdeljen, delimo ga še dalje in dalje in mu pripravljamo prezgoden grob. Kdor tega ne vidi, je slep.

Če se mi, posamezniki, trudimo po naselbinah, da združimo naš živeli, bi bila dolžnost listov, da se tudi združijo in okrape. Pred vsem je dobro polje v Clevelandu, koder postaja naselbina vedno bolj raztrgana. Kaj je treba skoro ducat narodnih domov, ko je vsak zase in vsi skupaj največ — prazen. Če so bare polne, je samo znamenje, da gremo v napačno smer. Ta razkosačnost v Clevelandu se najbolj vidi po tem, da je vsa velika naselbina brez vsakega vodstva. En skupen list bi bil lahko vodja, dva v konkurenci sta razdirača. Ni mogoče drugače, pa če hočete ali ne. Zakaj pri vsakem listu posebej ne pride vprašanje: kako je pravilno in pošteno za skupni narod, ampak: kako bi dobil jaz več, kakor moj sosed. Umevno je to, ker je bolj za obstanek, toda pravilno pa to ni.

Meni je pred vsem za proste liste, ne za liste podpornih organizacij. Ti imajo dokaj omejeno polje in njihova prva in zadnja naloga je: reklamirati in širiti "našo" organizacijo. Kot glasila morajo seveda priobčevati vsa mogoča naznanila. In tako se zgodi, da moram jaz v New Yorku poratirati strani takih društvenih naznanil, mesto da bi na tistem prostoru našel kaj vrednega. Je ironija, če društvo s par ducati člani vabi na seje ali opozarja na asessente. Zadeva se fiče torej par ducatov članov, citati nas mora pa 35 tisoč pri SNPI.

Tako porabljajo neodvisni listi svoj prostor za zavite reklame raznih skupin, glasila pa za svoja društva. Tisti, ki je ježen, in lačen dobrega gradiva, je narod, ki postaja nezadovoljen sit vsega.

Vse sorte sem že pisal in vse sorte predlagal, dosegel nisem do danes — nič. Namreč kar se distov ali podpornih organizacij tiče. Kar se tiče ljudstva, je povsem drugo vprašanje. Za primero naj navedem samo New York: na vseh domedanjih sejah za skupno delo vseh naših društev, nisem slišal niti enega glasa, ki bi ne bil povdarjal potrebe tega koraka. Ljudstvo uvideva, da je možno našo narodno življenje samo, če se združimo. Listi menda še ne čutijo te potrebe, četudi bi morali biti vodniki vsega tega. Enako je s podpornimi organizacijami.

In tako se godi, da troši naš narod še vedno stotice (za dobrobit naše skupnosti, a za vse te žrtve dobiva v gradivno stare pratike.

Kako dolgo pojde še tako?

Peter Zgaga

Lahkoživeček se je motovilil po ulici. Nasproti mu pride eleganten gospod s še bolj elegantno žensko, ki je bila pa suha ko preklija. — Obleda draga in po najnovejši modi narejena — sicer pa sama kost in koža.

Nehote in nevede se lahkoživeček zaleti v gospodovo sprijemvalko, in ni dosti manjka lo, pa bi jo podrl.

— Vi, — ga nahnuli gospod — zdi se mi, da ste nekoliko preveč pili.

Lahkoživeček si zmenca oč, pogleda oba in pravi:

— Meni se pa zdi, da je vaša žena premalo jedla.

Dopis iz Fly Creeka, N. Y., v današnji številki me še posebej zato zanima, ker vse tiste ljudi osebno poznam.

Tako sem iz njega posnel, da se je poročil moj mladi prijatelj Ludvig Keržič, ki me je bil predlanskim v viharini noči vozil napol mrtvega iz Cherry Valley proti Ziberšam.

V ameriškem restavrantu sem bil tistega jutra nekaj pojedel in nekaj popil, pa me je začelo zavijati kakor otročnico, in oči sem izbulil kakor Jankarjev bik. Ozdravila me je šele Masletova Reza.

Svojemu zlatniku Janezu in njegovici zvesti zakonski družici iskreno čestitam, četudi je že malo pozno.

Vabila me nista, vedoč, da bi ne mogel priti.

Pa nasvidenje ob zlatem jubileju, če nam Bog življenje, srečo in zdravje da.

Rad bi pa bil na dan sv. Antona v prijaznem dvorcu v Cherry Valley, ko je obhajal prijatelj Keržič svoj god.

Šestdeset sveč da je gorelo na kaksu, poročna dopisnica, in šestdeset sveč namnkrat upihni, ni karibodi.

Toda jaz poznam slovensko korenino, Toneta Keržiča. Orjak je po postavi, po srcu pa dobra duša. Tisočake in tisočake je žrtvoval v takozvane narodne namene, pa kaj ima od tega? Nič drugega kot zavest, da je še vedno možak na svojem mestu. In glas ima kakor grom, sapo pa kakor tornado, o čemer pričča dejstvo, da je šestdeset sveč z enim pihljajem ugasnil.

In stavim, če bi bil takrat Matija pri mizi, bi ne ugasnil samo sveč, ampak bi tudi njegaj pihnil skozi vrata.

Sobota bo pomemben dan za slovensko naselbino v New Yorku. Vsa slovenska kulturna in podporna društva prirede v Slovenskem domu zabavni večer. Ker niso čisti posebno polvoljni, prireditelji ne smejo računati s par stotinami udeležencev. Poglavitno je, da je s svojim članstvom vsako društvo zastopano. S tem bo padel plot, s katerim so se nekatera društva že par desetletij obdajala, in utrta bo pot za bodoče skupno delo.

Skupnost nam je potrebna, ker nas je čedalje manj, pa navzlic temu dovolj, da nam je v slogi mogoče še marsikaj doseči.

Prijatelj Masle mi poroča iz Little Falls, da bodo imeli soboto zvečer maskarado v tankajnskem slovenskem domu. Kakor vsaka, bo tudi sobotna prireditev provrsten uspeh. Tudi mene vabijo, ker pa nisem sebičen človek, prepuščaj prvo nagrado domačinom. Če bi namreč jaz prikresal v dvorano, bi mi prva nagrada ne odšla.

Kako dolgo pojde še tako?

ROJAKINJA V BOLNICI.
Nedavno se je morala podati v bolnišnico hčerka dobro znanega rojaka in predsednika pevskega in dramatičnega društva "Domovine" Mr. Valentina Pavlica v Brooklyn. Težko operacijo je srečno prestala. Želimo ji, da bi se kmalu popolnoma zdrava vrnila domov.

ADVERTISE IN
"GLAS NARODA"

RA. Spisal Rider Haggard.
(i.) Zgodba o čudoviti egiptoljci, ki je gospodovala kratkemu svetu. Rimski iskal milosti in ljubezni pri razkošno in razuzdano ter njena tragična smrt.
..... \$1.45

DIMAČ. Spisal Jack London.
(4 strani.) Eno najboljših ga ameriškega proletarskega, ki je dobrega poznal vseh slojev, ker ga je sam. Njegova dela so predstavljajo kulturne jezike.
..... \$1.00

NAPOLEONOVA LJUBEZEN

ZGODOVINSKI ROMAN

Nadaljevanje

(11)

Tedaj se je Napoleon namahnil. Razumel je, da v hrani domovini zvestoba, in ničemurno misli na to, da bo čez s tem zgolj slavo njegove lastne osebe. "Potrpiti moram," je rekel. "Kar sem obljubil, bom tudi storil. Vse to pa ni delo enega dne. Za obnovo Poljske je storjen selo prvi korak. Saj veš, da pripravljam svoja dejanja daleč na prej. Leto dni, dve leti naprej, že vem, kaj bom storil. Moje življenje je vse v prihodnosti. Daj sem na primer določil, kaj storim prihodnje poletje. Daj, da ti povem, Marija, a strogo zaupno. Julija meseca 1809. bom na Dunaju..."

"V gosteh pri cesarju Francu?" je začudeno vprašala Marija Walewska.

"Nu, mi-lim, da mojega obiska ne bo posebno vesel."

"Kaj! Tako hitro spet nova vojna?"

"Da," je rekel Napoleon. "Neogibna je. Avstrija se ne bo vdala. Skrivaj se oborožuje. Jaz se delam, kakor da ne bi bilo nič, v tem pa pripravljam vse, da Avstrijo presenitim... Kaj ti je?"

Guba se je bila zarežala. Mariji Walewski v krasno, belo čelo. Zašepetala je:

"Bojim se... Za vas in zase, sire, se bojim teh vojn, ki prihajajo vsak trenutek."

"Zame! Kako to misliš? In če bi že umrl! Kaj pa je smrt! Večno spanje..."

Premotnil je. Marija Walewska si je bila pokrila oči z roko in tiho zajokala.

Napoleon jo je poljubil.

"Kakšen otrok si! Jokati-zato! Saj se le šalim, Marija."

"Ne govorite več takih strašnih reči."

"Ne bom, obljudim ti. Saj mi je tudi treba življenja, bolj kakor kakemu navadnemu smrtniku, da utrdim vse, kar sem ustanovil. A bogme, dovolj moči je še v meni, da ućakam 99 let. Nikoli nisem imel težav, ne z glavo ne s srcem ali z ločcem."

Zabrudnil je pe-mico, po kateri je plesal nekdanje dni, ko je bil še poročnik v Valenci. Zdaj ni več plesal, a ta popevka mu je bila ostala ljuba...

Obraz Marije Walewske se je bil spet zjasnil.

"Vidiš," je izpregovoril, "zame se ni bati svinčeneke. Naloženo mi je, da izpolnim usodo, in usoda se bo izpolnila. Zmerom sem imel srečo, ali bolje, nesrečo, težave in nevarnosti so se zmerom uni-kale moji volji. In razen tega, saj sem ti

že pravil, da imam zvezdo. Moja doživlja Saverija mi jo je pokazala, ko me je v Ajaccio pestovala na koleno. Lahko rečem, da je nisem nikoli izgubil izpred oči. Videl sem jo pri Antunu, ob večerih, ko sem slonel na oknu svoje sobice in se vdajal svojim otroškim sanjam. Lesketala se je na zimskem nebu, ko sem krenil v Italijo. V Egiptu sem jo spet našel. Videval sem jo ob vseh odločilnih urah svojega življenja, dne 18. brumaira, v Marengu, pri Slavkova, pri Friedlandu. In vidim jo še danes ta dan..."

Prijel jo je za roko, jo odvedel k oknu in odgrnil zavese. Nebo je bilo posejano z zvezdami.

"Glej," je tiho dejal, "ona-le, ki se tako blišči — nedaleč od velikega medveda — ta je moja, Marija! — Dokler jo bom videl, bo sreča z menoj."

Marija Walewska je zmajala z glavo, kakor da ne more verjeti.

Tedaj je burno vzkliknil:

"Menda ne dvomiš, da so stvari, ki jih človeško oko ne more predreti, in da poseza usoda v našo pot? Ali nisem sam primer, da je tako? Kaj bi bil danes vključ svoj volji, da se povzdignem in dosežem uspeh, če bi ne bilo naključja, če bi ne bilo nepričakovane dogodka — če bi ne bilo sreče, ki je dala, da sem se povzpnil od stopnje do stopnje, dokler nisem sedel na prestolu? Malo je manjkalo, pa bi se bil leta 1792. izselil. Samo pomanjkanje denarja mi je uhranilo..."

Zakaj so izbrali prav mene, da sem dne 13. vendemaaira rešil konvent? Zato, ker je bil Barras v Toulonu slučajno govoril z menoj..."

Izlekel je tobacnico, potegnil njen vonj v nosnice in jo spustil nazaj v žep.

"Oh, kak roman je moje življenje! Če primerjam svoj današnji položaj s težkimi leti svoje mladosti, se mi zdi, da sanjam..."

In že je jel opisovati Mariji Walewski svoje mladenišvo, leta na vojaški šoli in težave slabotnega, malega študenta, norčevanje tovarišev, ki so bili imenitnejšega rodu...

In potem čase, ko je bil mlad častnik v Auxonnu in je glodal suh kruh, si sam našel obliko in pot samo eno radost, samo eno tolažbo: delo. Divje, srdito delo, ob katerem je časih kar omedlel!

Nikoli ga ni motila v teh dolgih samogovorih, v katerih je

tako rad pripovedoval o sebi, se razdeljeval in grabil po ozadnih in tajnih vzmetih svojega ravnanja. Pri drugih poslušalcih se mu je pogosto dogajalo, da je olepševal in se ni zvesto držal resnice; pri Mariji Walewski je bil pa bolj pošten. Vedel je, da ga razume. Kakor on, je tudi ona pomnila težke čase. Zaradi te podobnosti svojih usod sta čutila drug do drugega še toplejšo nežnost, da nekakšno sorodstvo, ki je poglajljalo njuno ljubezen.

"Tudi jaz sem bila siromašna," je rekla. "Moji ljudje živeli v hudi stiski. Saj prav zato sem se odločila, da jih zapustim in se omožim. Poen-pa dolgo nisem več okusila veselja."

"Re- je, Marija. In tvoj vladni, nekam otožni značaj in to nagnjenje k resnosti, ki jo pri ženskah tolikanj ljubim, sta prav gotovo tisto, kar me je vlekel k tebi."

Nato se je znova vrnil k sebi in se potopil v svojo preteklost, ob kateri je že živje doživljal blišče sedanjosti.

"Če bi me bila poznala v časih revolucije! Takrat sem bil suh in blede. S svojimi slokimi rameni, vrtinimi prsi in slabo uniformo ni-em bil prav nič podoben tistim, ki ugajajo lepim ženam. A vendar sem stopal po ulicah lahkih nog, z glavno polno načrtov. Veroval sem vase. Zmerom sem veroval vase, tudi v najtemnejših trenutkih!"

Ta vera je poja-njevala večino njegovih dejanj. Dovoljevala mu je napon in odločnost, preračunavost in neskrbnost ter mu dajala čudovito mnogoternost bitja, ki ga je dolgo časa varovala prevelike utrujenosti. Obnavljal se je sleherni dan.

Napoleon je hodil nekaj minut sem ter tja, nato pa spet prisel k drugi in jo prijel za roko. Marija Walewska ni več nosila poročnega prstana; nadomestil ga je bil votel obroč, v katerem so bili Napoleonovi lasje in v katerega je bilo vrezano posvetilo: "Kadar me v ne boš več ljubila, te bom jaz še vedno ljubil." Cesar ji ga je bil podaril v Kraljevu. Časih je postala Marija Walewska žalostna in rekla, da ona pač ne bo prva nehala ljubiti, ampak slutnja ji pravi, da ga bo dajlj ljubila kakor on njo.

Nad tem se je Napoleon vsakikrat razjezil. "Mar ne veš," je vzkliknil, "da se bitje, kakršno sem jaz, nikoli ne izpremeni? Rojen sem bil za rodbinsko življenje. Če sem Jozefino varal, sem jo varal le zato, ker me je ona začela varati. Toda ženske, ki sem jih imel, ne pomenijo nič več kakor obed, ki sem ga použil pred dvema letoma. Pri tebi, Marie, je stvar povsem drugačna. — Ti ne bi smela dvomiti o meni."

Marija se je takoj raznežila in ga jela prositi odpuščanja. A tudi on se je opravičil: "Vojak sem, nagel in robat. Niso me vzgojili na dvoru..."

Drugokrat, kadar je po dva dni nepretrgoma delal in spal le malo ur in je bil zaradi tega izmučen, je prišel v hišo kakor vžira. Ob takih dneh mu je bil zatohli sobni zrak neznosen. Povabil je Marijo Walewsko v svoj voz; peljala sta se po Parizu in bližnji okolici ali pa v Sevres, Meudon ali Boulogne na izprehod. Nekoj ji je pokazal Malmaison, drugič jo je zapeljal na Sorbonski trg ter obiskal z njo atelje svojega najljubšega slikarja Davida, ki je bil pravkar dovršil velkiansko sliko kronanja.

Čeprav je imel Napoleon malo nagnanjenja do umetnosti in ni mnogo razumel o slikarstvu, je bil vendar vžbučen, ko je videl, da je Davidov čopič tako veličastno zajel uro njegovega višavega zmagovalstva. Čestital je mojstru in ga prosil,

naj začne slikati prijateljski portret.

David je bil od Marijine miline, kakor tudi od nekaterih pametnih le-ov, ki jih je izrekla o njegovih slikah, ves očaran in je privolil, da zaradi nje zapusti svoj atelje, česar ni hotel storiti niti cesarjevim sestram na ljubo. Prišel je v Houssayevo ulico ter jo nastikal v njenem belem budoarju, na pol ležečo na zofi, z roko na polodprti knjigi, z jasnimi, sijajnimi očmi in otožnim smehljajem obrnjenim proti svetlobi.

FOUCHEJEV NAČRT

Že nekajkrat je Fouché obiskal grofico Walewsko. Zmerom najde za svoj obisk ugoden izgovor. Zdaj ji mora sporočiti kako novico, zdaj pride, da ji stori uslugo. Četr ure posedli v Houssayevi ulici, nato se pa vrne k svojim opravkom, k velikim in malim. Pri teh kratkih obiskih je zmerom

ljubezniv, dobrodušen in n-strežljiv.

Počasi se je Marija Walewska privadila njegove odurne sledosti, njegovega dolgega, snhega obraza in njegovega rezkega glasu. Marija Walewska gre njegova skrbljivost do živga, in njegovega vnema ji dobro de. Tudi to, kar cesar govori o njem, mu je v njenih očeh več koristi kakor škodi.

Fouchéju sije ob tem času solnce. Napoleonove naklonjenosti. Pa ne, da bi cesar spoštoval njegov značaj; a Fouchéjeva nenavadna samozavest, njegovo dovtetnost, spretnost in ogromno znanje, vse to ima zanj poseben mik. Ta dva tolikanj različna značaja se vzajemno čilata in pritevata. Zato mu Napoleon vse bolj in bolj poverja izvedbo najvažnejših političnih zadev. Iz policijskega ministra je postal na niti cesar nista bila naklonjena njegovemu načrtu; zato ga je takoj spet opustil.

Naročniki!

Pazite na ŠTEVILKE poleg naslova, ki pomenijo: prva mesec, drugi dan in tretja pa leto, kdaj vam naročnina poteka. Naprimer: — 1.30.39

TO POMENI, da vam je naročnina potekla 30. jan. 1939

Posijite pravočasno, da nam prihranite nepotrebno delo pošiljanja opominov.

GLAS NARODA, 216 W. 18 St., New York

Nekdaj je hotel zagotoviti svoj vpliv s tem, da bi dal Napoleonu ljubico. Pri tem je mislil na gospo Recamierjevo. A niti ta tolikanj oboževana žena niti cesar nista bila naklonjena njegovemu načrtu; zato ga je takoj spet opustil.

Odkar je stopila na plan Marija Walewska, se ukvarja Fouché z drugim načrtom.

Kaj ima Fouché v misli, bo prišlo na dan prihodnjie v estrkovi prilogi.

Knjige, katere toplo priporočamo

MORSKI RAZBOJNIK. Spisal Fred. Marryat. (193 strani.)

V duhu čitatelja oživi romantika v najboljših pestrih barvah. — Kri in ljubezen. — Viteštvo in maščevanje. — Časi, v katerih sta spretnost in gibčnost odločevali. Cena 85c.

MORSKI VOLK. Spisal Jack London. (328 strani.)

Eden najboljših romanov znamenitega ameriškega pisatelja, ki je pisal svoje romane največ po svojih lastnih doživljajih. Roman je zanimiv od prve do zadnje strani. Čitatelj ga ne bo odložil, dokler ga ne bo prečital do konca. Cena \$1.25

OD ŽIVLJENJA STRTA. Spisal M. J. Brene. (337 strani.)

Strašna usoda šestnajstletne mladenke, ki je iz radovednosti zašla v nepoznano življenje ter pregleda padla po krivdi drugih. Povest je pisana v obliki dnevnika. Cena \$1.50

OGENJ. Spisal Henry Barbusse. (337 strani.)

Pretrsljiv opis prizorov iz svetovne vojne. Edinole mojster kakor je Barbusse je mogel napisati kaj takega kot je "Ogenj." Cena \$1.00

ODISEJ IZ KOMENDE. Spisal Ivan Pregelj. (269 strani.)

Opis lanberškega gospoda bo ostal v spominu slehernemu, ki ga bo prečital. Pregelj je mojster sloga in jezika. Prišteva jo ga med najboljše sodobne slovenske romanopisce. Poleg romana vsebuje knjiga še nekaj krajših črtic. Cena \$1.50

ZGODBE ZDRAVNIKA MUZNIKA. Spisal Ivan Pregelj. (98 strani.)

Pregelj je eden najboljših slovenskih pisateljev. Ta zgodovinska povest prav nič ne zaostaja za njegovimi drugimi deli. Pregelj je globok, navzlic temu pa lahko razumljiv tudi preprostem človeku. Cena 70c.

POD KRIVO JELKO. Spisal Peter Bohinc. (160 strani.)

Rokovnjači na Gorenjskem. — Črni graben. — Veliki Grog. — Primeri rokovnjaške govorice. Povest temelji na zgodovinskih virih ter je poleg Jurčičevih "Rokovnjačev" svojevrsna v slovenski književnosti. Cena 55c.

POD SVOBODNIM SOLNCEM. Spisal Franc S. Finigar. 2 zvezka 300 in 368 strani.)

Po izjavi kritikov je to najboljši zgodovinski roman. Opisuje življenje starih Slovencev. Mladega Iztoka je zanesla pot v Bizan, današnji Carigrad, kjer se je seznanil z Ireno ter se zaljubil v njo. Cesarica si je zanj prizadevala ujeti ga v svoje mreže. Cena \$4.00

POSLEDNJI DNEVI POMPEJA. Spisal Bulver. (2 knjigi in 280 strani.)

Zgodovinski roman iz časa, ko je bohtelo razkošno življenje v Pompejih in Herkulanumu. Borbe s amfiteatru. Spletke egipčanskega "čarovnika." Glauk in njegova ljubezen. Strašna usoda. Cena \$1.25

PUSTOLOVŠČINE DOBREGA VOJAKA ŠVEJKA. Spisal Jaroslav Hašek. (2 zvezka 263 in 230 strani.)

Če se hoče od sree nasmejati, čitajte to delo slavnega češkega humorista. Britka satira na staro Avstrijo. Švejkove pustolovščine ne izvajajo iz človeka samo smeha, pač pa krohot. Cena \$2.40

POVESTI IZ DNEVA IN NOCI. Spisal Guy de Maupessant. (157 strani.)

V knjigi je zbranih dvajset najboljših črtic slavnega francoskega pisatelja. Vse od prve do zadnje so skrajno zanimive ter neprekosljive po svoji vsebini. Maupessant je eden najbolj čitanih pisateljev. Cena \$1.00

ROMAN TREH SRC. Spisal Jack London. (432 strani.)

Ena najbolj zanimivih in najdaljših povesti slavnega ameriškega pisatelja. Ko je človek prične čitati, se ne more odtrgati od nje. Jack London je mojster opisovanja, navzlic temu je pa roman na vso moč živahen in zanimiv. Cena \$1.50

SAMOSILNIK. Spisal Anton Navačan. (153 strani.)

Knjiga vsebuje deset povesti slovenskega pisatelja Navačana, ki se je proslavil s svojo zbirko "Naša vas." Snov je povečini vzeta iz življenja naših rojakov iz bivše Štajerske. Cena \$1.50

STEFAN GOLJA IN NJEGOVI. Spisal Ivan Pregelj. (253 strani.)

Tragična usoda župnika Golje, potomca tolminskega puntarja. Njegova puntarska kri je prav do smrti kljubovala. Knjiga vsebuje poleg drugih črtic tudi dve klasični pridigi Tomaža Rutarja. Cena \$1.50

TARZANOVE ŽIVALI. Spisal Edgar Burroughs. (294 strani.)

Nadaljevanje "Tarzana," ki je že vsaj po imenu znan vsakemu omikancu. Dasi je snov povesti neverjetna, se lahko čita in se človek polagoma tudi v neverjetnost vživi. Cena 85c.

TOLOVAJ MATAJ. Spisal Franc Milčinski. (151 strani.)

Naš najboljši humorist je zbral v tej knjižici nekaj črtic, ki so tako ljubke in priske, da čitatelj ob čitanju zares uživa. Posebno zgodba o Cefizlju je naravnost klasična. Cena \$1.00

UMIRAJOČE DUŠE. Spisal Ilka Vašte. (220 strani.)

Roman iz stare Ljubljane. Značaj so izrazito opisani, istotako tudi takratne navade. Ljubljana nam je povečini znana iz začetka sedanjega stoletja, kdor jo pa hoče poznati iz prejšnjih stoletij, naj prečita ta roman. Ne bo mu žal. Cena \$2.50

CVETJE V JESENI. — VIŠOŠKA KRONIKA. Spisal Ivan Tavčar. (418 strani.)

"Cvetje v jeseni" in "Višoška kronika" sta najboljši dela pisatelja Tavčarja. Kritika je soglasnega mnenja, da je v teh dveh delih prekosil samega sebe. Obe sejanji se vršita v Škofji Loki oziroma v Poljanski dolini. Cena \$2.50

ZADNJA NA GRMADI. Spisal Franc Jaklič. (268 strani.)

Tudi dolenjska Ribnica je imela svoj čarovniški proces. Pisatelj Jaklič je na podlagi zgodovinskih virov dobro opisal preganjanje in kaznovanje "čarovnic," ki so bile sicer povsem nedolžne ženske. Cena \$1.00

ZADNJA PRAVDA. Spisal J. S. Baar. (184 strani.)

Povest je prevedena iz češčine. Ob čitanju se čitatelj vživi v življenje nam sorodnega češkega človeka. Baar je priznan češki pisatelj, in boljše prevoda si skor ne moremo želeli. Cena 85c.

ZLOČIN V ORCIVALU. Spisal E. Gaborian. (246 strani.)

Gaborian je bil bolj ustvarjen za detektivnega nego za pisatelja, dasi je tudi kot pisatelj nedosegljiv. Čitatelj ne reši v romanu zagonetke, dokler ne prečita do konca. Cena \$1.00

ZIVI VIRI. Spisal Ivan Matičič. (411 strani.)

Najznamenitejše delo pisatelja "Na krvavih poljanah." Pisatelj je segel v najbolj zgodnjo zgodovino ter mojstrsko razvil snov do današnjih dni. Lepo vezana knjiga bo kras vsaki knjižnici in vsak jo bo čital z zanimanjem. Cena \$2.00

AGITATOR. Spisal Janko Kersnik. (99 strani.)

Janko Kersnik je poleg Jurčiča najbolj znan in priljubljen slovenski pisatelj, kar jih je živel v drugi polovici devetnajstega stoletja. Njegovega "Agitatorja" bo sleherni čital z užitkom. Cena \$1.00

HČI CESARJA MONTEZUME. Spisal M. Rider Haggard. (383 strani.)

Delo, ki zavzema odlično mesto v svetovni literaturi. Napeto do skrajnosti. Čitatelj bo roman z užitkom prečital od začetka do konca. Cena \$1.50

Knjige Družbe sv. Mohorja

SEST KNJIG

1. Koledar za leto 1939
2. Zgodovina slovenskega naroda Spisal DR. JOS. MAL
3. Življenje svetnikov
4. Slovenske večernice POVEST—"IZUM" Spisala Metod Jenko in Viktor Hassl
5. Čuda narave Spisala MARIJA AHAČIČ
6. Ura češčenja

VSEH ŠEST KNJIG za \$1.35

Naročite pri:

KNJIGARNA "GLAS NARODA" 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Slovenic Publishing Company

Kratka Dnevna Zgodba

LIKOVIC JOZA:

SVEČNICA

Svečnica je bila v naši družini vedno praznik ljubezni in lučk, s katerimi smo se poslovali od jastike. Lučke, nepoznalne lučke! Praznično jutro je bilo polno belih obrazov, ki so se zdravili sredi naših sanj. Vse noč nismo mogli zaspati, ker smo mislili na drobne svečke, voščene svitke, ki nam jih je obljubila mati. Slutili smo neslišne stopinje pastirev, ki so se poslednjikrat odpravili proti neznatnemu hričku kraj Betlehema, nad katerim se je še enkrat razblestela veličanstva zarja z angeljskim slavoapevom. Zlasti jeziki sredi voščenih svitkov so nam razodevali še vedno milino pobožnih dni ter obotli milost miru in detinske sreče. Še so se blestele brezimne božične skrivnosti, ki se pletejo od razprostranih Jezusovih ročic do Marijinega naročja in naših sre; pet veselih skrivnosti ter čista skrivnost luči in miru, ki se je sploščala na današnji praznik grlice, golobčkov in očesčevanja.

Pri nas je bilo tako! Bilo nas je četvero otrok in četvero belih svečk, mati pa rečna vdova in luč za vse, topla in svetla luč, ki se je povživala in živela za nas v trudu, skrbeh in bridkosti. Saj je bilo naše življenje podobno težki brazdi sredi trdnega sveta.

POZOR ROJAKI!

V ZALOGI IMAMO NOVE PREGLEDNE ZEMLJEVIDE:

Velik pregleden zemljevid **JUGOSLAVIJE** (Na njem so označene poleg mest tudi večje slovenske vasi) stane \$ 1.—

Manjši zemljevid **JUGOSLAVIJE** stane 25c

Zemljevid jugoslovanskih **BANOVIN** stane 25c

Zemljevid — **CELEGA SVETA** Knjiga, obsegajoča 48 str., seznam večjih mest s številom prebivalcev. Stane 50c

SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 West 18th Street New York

ki pogreša krepkih gospodarstvenikov. Očeta smo zgodaj izgubili, bil je železničar, lokomotivni voznik, ki je bil vedno v službi. Bil je zdrav, močan, v rani mladosti pritaknilo mu je srce. Kri in solze, muka in bridkosti so se v rani mladosti pritaknile našim stopinjam. O prazničnih pa se je naš zagrenjeni bračinski krog prijateljsko otajal, naprijazna vsakdanost je splahnela, mati je spekla boljše kruh je poslal svoje znamenje, da je blizu ter nas ne bo pozabil. Na svečnice smo to znamenje še prav posebno občutili. S tem praznikom so odlikovane one družine, ki jih je neizprosno življenje pahnilo v gorje, da so ostale brez očetov, pa se matere žrtvujejo ter sprejemajo borbo in križ, da rešijo srečo otrok. Tudi naša mati je sledila tem svetlim vzgledom. Tiho in neopazeno ji je sivel v borbi las za lasom, tisočero junaštev, za katere svet ne bo nikdar zvedel, jo je napravilo veliko in vredno tistih besed, ki jih človek izjeda kot otrok ter se končno leje s solzami in šepetom.

Tako se spominjam neke svečnice, ko smo stanovali v pušobnem podstrešju. Mati nas je zjutraj odpravila v cerkev, kjer smo bili pri blagoslovu svečk. Bilo je lepo. Srebrnasti prameni kadila so se dvigali proti oboku, kjer so se tajinstveno družili z ognjenim svetlom, ki je drgetal na koncih svetle angela borilec. Naša družina, ki so bila sicer otroška, a vendar prekipavajoča, je premislila božično pesem. Po cerkvi so migotale stotere lučke, ki so jih zažgali med obredom verniki. Polni praznične radosti smo se vrnili domov, v premrzlih ročicah smo stiskali voščene svitke in svečke ter pripovedovali o vsem tistem, kar se je skrivalo na dnu naših src.

Proti večeru je vzela mati koka jastike in jih postavila v redi mize, pred katero nas je posadila. Pred jastike pa je razvrstila naše svečke in voščene svitke, jih prižgala in se vsedla med nas. Še vedno vidim, kako je kot vzvišena svečenja položila roke na rob mize, nekoliko nagnila glavo in nepozabno zapela: "Glej, zvezdice božje migljajo lepo..." Mi smo pobrali s svojimi tankimi neveselimi glasovi božične kitice za njo, zrl v gorke lučke, se željno dvigali in poklekali na stole ter se s prsti nalahno in boječe dotikali svečk, da so plamenčki poredno pomežikavali. Tisočero ne-

znanih sledov se je križalo pred jastikami, v katerih je čemelo betlehemske Dete, slamičica in uboštvo sta se držala njegovih licev in rožnih dlani. Nam se je zdelo, da so se stene naše borne sobice razmaknile. Svetloba nas je objela, božja Mati se je dvignila, položila Dete v jastice ter vzela naša srca v svoje dobrotljive roke in jih dolgo pestovala ter tolažila.

Zunaj se je začelo mračiti. Tanek veter je predel okoličken, in nas s svojo posebno pesmijo snubil za košček sreče. Stvarstvo je pokrival božični sneg, ki ima poseben sijaj in čar. Tu je tisti beli, mehki prt, ki so ga natkale nežne božje poslanke.

Ko so lučke pred jastikami pogorele, mi je postalo nekam mlo, da bi se razlokal. Mati je molče vstala, sklenila roke in se zamislila. Nato je zložila jastice in jih spravila v omario; odgrnila je beli prt, ter nam odrezala košček prazničnega kruha. Tako je minila v naši družini svečnica, zadnji božični praznik, tako smo se z lučkami in petjem poslovili od jastike.

Lučke, nepozabne lučke! Kdo vas bo preštel, komu se boste smilile, ko boste minovale in ugašale kraj naših strahov? Dajte, razgovorite se še enkrat, zatrite se tiho in prijazno. Naj zamigljajo vaši nepozabni zlati plamenčki, da bomo prisrčno strnili naša obličja in zazrli nekdanje detinske dneve. Morda bomo še enkrat veseli, ko bomo stiskali v premrzlih rokah voščene svitke, morda bomo očisti in srečni, ko bomo začeli iz milih ustnice naše matere božično pesem: Glej, zvezdice božje migljajo lepo!

RAD BI IZVEDEL — za naslov svojega brata — **JOHNA FERDERBER** iz vasi Sodevec, Stari trg ob Kolpi, Slovenija. Če kdo ve zanj, kje se nahaja, naj mi sporoči njegov naslov. Zadnji čas je bil v Michiganu. Če pa sam čita te vrstice, naj se oglasi bratu, **MARK FERDERBER**, P. O. Box 77, Bourlambague, Quebec, Canada (3x)

ALI ste že naročili Slovensko - Amerikanski Koledar za leto 1939?

"ODPRTA NOČ IN DAN SO GROBA VRATA..."

Dne 12. januarja je v Oak Creek, Colo., umrl rojak Jakob Schwab (Zvab), star naseljence in pionir v viški starosti 90 let. Rojen je bil leta 1849 v Vojni vasi pri Črnomlju v Beli Krajini. V Ameriko je prišel predo 50 leti. Nekje v Ameriki ima sina, toda ni vedel, kje je. Drugih sorodnikov tu nimamo in bival je pri družini Franka Panjana 20 let in pri Neži Plut 14 let.

V Twin Bridges, Mont., je umrl Math Bačkovec, star 57 let in doma iz Hrasta pri Vinici v Beli Krajini. V Ameriki je bival okrog 40 let in tu zapušta dva brata, tretjega pa v stari domovini.

V Montevideo, Urugvaj, Južna Amerika, se je pri delu v tovarni z vrelim svinecem hudo opeknel 26-letni Slavko Gigerli. — Franc Samsa se je močno poškodoval pri padcu iz busa. — Pavel Mislaj se je poročil z Milko Sedevčič. — Albin Boškin in Jéze Pavlin sta pa vzela rojakinji iz Prekmurja, dočim so se Mirko Zavadlav, Just Zučič in Ivan Frelj oženili s črnoškimi Urugvajkami.

NESREČA PRED ODHODOM V CERKEV.

Gertrude Mlakar v Aurora, Ill., se je baš odpravljala v cerkev, ko je doma v kuhinji padla tako nesrečno, da si je zlomila kost v stopalu. Prvo zdravniško pomoč je dobila v bolnišnici in zdaj se zdravi doma.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

RAZKOL V ORGANIZACIJI

Spopad med člani dveh lokalnih unij, razvažalci piva in nealkoholnih pijač v Detroitu. Obe uniji sta vključeni v Ameriško delavsko federacijo.

Slovinci v Kanadi

CENJENI ROJAKI SIROM KANADE

Vem, da je že več rojakom znano, da imamo v Kirkland Lake, Ont., podporno društvo pod imenom "Slovensko-Kanadsko Podporno Društvo."

Namen društva je isti kot namen Jednot v Združenih državah: podpirati člane v času bolezni ter se kolikor mogoče držati na površju, da ne ulememo v morju drugih narodov, na kratko povedano, da ne pozabimo našega milega slovenskega jezika.

Ker je vložena prošnja za postavno poslovanje (charter) in upam, da ga dobimo v doglednem času, je namen društva, da se ustanovijo odseki tudi po drugih naselbinah.

Zato bi prosil rojake po naselbinah, da pišejo po navodila in ako hočejo tudi ustanoviti društvo, kot odsek, kateri bo takoj ko izide charter, označeno s prvo številko.

Dragi rojaki, poslužite se prilike, katera je vam korist v vseh slučajih. Držimo se gesla: "Svoji k svojim!"

Članstvu polagam nekaj nasvete. Bratje in sestre, spoštujte pravila, katera ste si sami napravili. Bodimo si dobri med seboj, ker s tem kažemo, da kakoršni smo mi, tako je tudi društvo. Vem, da je bila dosedanja uprava precej površna, kar dokazujejo knjige, toda upam, da se bo

sedajni novi odbor poprijel dela, ki ga čaka, z resno voljo in ne z kregom, kot je že običaj pri naših ljudih. Uradniki, zganite se! Nadzorni odbor, kje si? Enako tudi članstvo! Plačujte redno svoj assessment, da ne bo tajnik zalagal in v slučaju, da je član suspendiran, da ne bo zamere, zakaj pa nisi ti založil? Hodite redno na seje, ki se vsržejo vsako prvo nedeljo po desetem v mesecu, da veste, kaj se godi v društvu. "Zaspanci" vstanite in pridite na 12. februarja popoldne ob 2. na 42 Main St., ter naj vsak pripelje vsaj enega novega člana, ter seveda, tudi denar za mesečni assessment. Pridite za gotovo!

Pozdrav vsem bralcem lista Glas Naroda, ter ostajam vaš prijatelj.

Frank Grebene, tajnik Slov. Kan. Pod. Dr. 81 McKelvie Ave. Kirkland Lake, Ont., Can.

Karl MAY

IZ BAGDADA V ŠTAMBUL

4 knjige, s slikami, 627 strani
VSEBINA: Smrt Mohamed Emina. — Karavana smrti. — Na begu z Goropa. — Družba En Nast.
Cena \$1.50

KRIŽEM PO JUTROVEM

4 knjige, 598 strani, s slikami
VSEBINA: Jezero smrti. — Moj roman ob Nilu. — Kakor sem v Mekko romal. — Pri Samarih. — Med Jezidi.
Cena \$1.50

PO DIVJEM KURDISTANU

4 knjige, 594 strani, s slikami
VSEBINA: Amadija. — Beg iz ječe. — Krona sveta. — Med dvema ognjema.
Cena \$1.50

PO DEŽELI SKIPETARJEV

4 knjige, s slikami, 577 strani
VSEBINA: Brata Aladžija. — Koča v soteski. — Miridit. — Ob Vardarju.
Cena \$1.50

V GORAH BALKANA

4 knjige, s slikami, 576 strani
Kovač Šimen. — Zaroka z zaprekami. — V golobnjaku. — Mohamedanski svetnik
Cena \$1.50

SATAN IN IŠKARIOT

12 knjig, s slikami, 1704 strani
VSEBINA: Izseljenci. — Yuma Šetar. — Na sledu. — Nevarnosti nasproti. — Almaden. — V treh delih sveta. — Izdajalec. — Na lovu. — Spet na divjem zapadu. — Rešeni milijoni. — Dediči.
Cena \$3.50

WINNETOV

12 knjig, s slikami, 1753 strani
VSEBINA: Prvikrat na divjem zapadu. — Za življenje. — Nšo-či, lepa Indijanka. — Prekletstvo zlata. — Za detektiva. — Med Komanči in Apači. — Na nevarnih potih. — Winnetovov roman. — Sans Ear. — Pri Komančih. — Winnetova smrt. — Winnetova oporoka.
Cena \$3.50

ZUTI

4 knjige, s slikami, 597 strani
Boj z medvedom. — Jama draguljev. — Končano. — Rih in njegova poslednja pot.
Cena \$1.50

Naročite jih lahko pri

Slovenic Publishing Company

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

PROTI OGLAŠEVANJU PO RADIO

Odborniki lokalne unije Ameriške zveze radio umetnikov so odobrili štrajk proti agenturam, ki oglašajo po radio.

SLEHERNI

včasih greši.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. R.

45

"Nič drugega, kot da svoji sestri sporočite, da sem vas ravno prosil za njeno roko in da mi dovolite, da ji smem razodeti, kaj imam na svojem srcu. Za to mi mora dati pri- ložnost. Ker je samostojna dama, je v njenem stanovanju ne morem obiskati, kakor je tudi ne morem povabiti, da bi prišla v stanovanje mojih starišev, to razumete. Toda mo- goče svojo sestro pregovorite, da se mi more pri mojem izpre- hodu zaupno pridružiti in ne samo za pet minut. Enkrat se morava do konca razgovoriti. Mislim sem si, da midva, kot moža, moreva to zadevo med seboj najlažje rešiti."

Gunter zamišljeno gleda pred se. Gotovo, smatrati mo- re za veliko srečo, ako bi se Gunda poročila s tem mladim, prikupljivim možem, toda še ne sliši zvoniti poročnih zvonov. Nekoliko negotovo reče:

"To že davno vem, pa tudi jaz nisem Krez. Toda moja služba se je popolnoma dobro razvila, sem tudi pravni sveto- valec neke delniške družbe in pravni zastopnik neke založ- niške družbe. Imam sicer bogatega strica, ki mi bo zapu- stil precej veliko premoženje, toda zahteva, da se moram poročiti z bogato nevesto, toda, seveda, iz tega ne bo nič. Morebiti se bo zgodilo, da te dedščine ne dobim toda, kot re- čeno — moj položaj je na vsak način zagotovljen. Od svojih starišev tudi ne morem ničesar pričakovati, edino po njihovi smrti to hišo. Tako nekoliko vidite moje razmere. Ali mislite, da bo ž njuni vaša sestra zadovoljna?"

Gunter mu stisne roko. "Moja sestra bo zadovoljna z vsako usodo — samo ako vas ljubi. Toda tega ne vem, ker mi o tem ni še ničesar po- vedala. Za mene je dovolj poročstva, da se hočete vsemu od- povedati — samo, da dobite mojo sestro. Toda, kaj bodo vaši stariši rekli k temu?"

"Moja mati je že na moji strani in je že pri mojem diplo- matskem zboru, namreč, da bo mojemu očetu polagoma po- jasnila veliko prednost moje poroke z dekletom brez premo- ženja. In — stricu tega ni treba takoj povedati, da moja bodoča žena ni bogata. Ko jo bo enkrat videl, mu bo všeč. V tem oziroma sem popolnoma miren."

Nekaj časa si oba stojita molče nasproti. Nato pa pra- vi Gunter:

"Torej, govoril bom s svojo sestro — in — če je — z vašo sponitvijo zadovoljna, bo danes popoldne ob štirih na istem kraju, na stezi med vilo in jezerom, kjer sta se tedaj z njo slučajno srečali. Če je ne bo tam — potem — potem boste vedeli, da je bila vaša sponitve brezuspešna. Več za vas ne morem storiti. Ali ste s tem zadovoljni?"

Hans stisne Gunterjevo roko, kolikor more, in pride mu iz dna srca, ko reče:

"Tako globoka, resnična ljubezen, kot je moja, ne more ostati brez odneva — na to smem in hočem trdno verovati."

Poslovita se z resnim pogledom in Gunter gre v hišo. Ko gre po stopnicah gori, pomisli, kako je dr. Roland svojo zadevo pojasnil priprosto in brez ovinkov. In Gunter je bil prepričan, da bo njegova ljubezen našla ljubezen. Samo ko bi se mogel sam tako zanašati, da ga tudi Joana Werderjeva tako ljubi.

Toda sedaj ima drugo opravilo, kot pa bi se bavil s tem, kar se je tikalo njega. V ospredju stoji sedaj samo zadeva njegove sestre.

Gunda mu pride naproti zelo nemirna in zbegnana. "Oh, Gunter — na vrtu sem te videla — z dr. Rolandom. Kaj pa je hotel od tebe?"

To ni izgledalo tako brezbrizno. Gunter položi roko na njeno ramo in ji ostro pogleda v oči.

"To ti lahko hitro povem, Gunda, po vseh predpisih je mene prosil za tvojo roko."

Gunda zardi in takoj zakrije svoj obraz na bratovih prsih. "Oh, Gunter! Kako pa more to? Saj smo vendar revni," pravi tiho.

Gunter ji boža lase in sedaj ve, da je Hans Roland trdno tičal v njenem srcu. Vesel nasmeji leti okoli njegovih ust. "Zdi se mi, da to zanj ni nikaka zapreka, Gunda. Sa- mo skrbi ga, da ti bo to, kar ti more nuditi, premalo."

Gunda ga naglo pogleda.

"Kaj, jaz? Toda nočem mu biti nikaka ceklja, ki bi ga zadrževala."

"Niti najmanjšega vtisa ni napravil na mene, da bi ga moglo kaj ovirati na njegovi poti. In kolikor mi je pojasnil svoje razmere, mu v njegovi službi gre zelo dobro. Njegova mati je že zadovoljna, njegov oče na najboljši poti do tega, njegov stric pa ne bo imel nobene besede pri njegovi odlo- čitvi. Rekel sem mu, da naj pomisli, da si revno dekle; toda kot rečeno, ga to ne plaši. Nestrpno hrepeni, da mu daš en krat priložnost, da se more s teboj razgovoriti."

"Kako to? Spočetka sem mislila, da vse to smatra za graščo; ko pa sem opazila, da misli resno, tedaj sem se pre- strašila in sem se ga v strahu izogibala, da bi ga — oh, Gunter — dovolj težko mi je bilo."

"In — ali bi bila zadovoljna postati njegova žena?"

Obraz ji zažari.

"Oh, Gunter! Smatrala bi za največjo srečo! Ali veš, kako sva se spoznala?"

"Vse ničesar mi ni prikril, od vajinega prvega svidenja na postaji do danes."

Gunda ga negotovo pogleda.

"Kako ti je kaj všeč?"

"Zelo je izobražen, razumen in jako prikupljiv."

Gunda ga negotovo pogleda.

"Kaj naj torej storim?"

"Kar ti reče srce."

"Sreča pravi da — tisočkrat da!"

Gunter jo poljubi.

"Torej, zato moraš biti danes popokne ob štirih na stezi k jezeru, kjer si ga zadnjič — popolnoma slučajno — srečala."

Iz slovenskih naselbin

RAZNO IZ PITTSBURGHA, PA.

Pri obnovitvi moje naročni- na "Glas Naroda" v no- vembbru prešlega leta sem ob- ljubil, da bom v kratkem ča- su stlačil skupaj kak dopis. Pa- tale "kratki čas" se je precej- dalec zavlekel. Da se nisem dosedaj oglasil, je največ kri- vo to, ker sem bil vse do no- vega leta skoraj 100 procent v tovarni zaposlen. Pa se mi ni izmislil neum od dela ni ti- bilo za pero prijeti. Zraven tega sem imel kot društveni odborik dosti dela s stvarmi, katere sem moral predložiti članstvu na letni seji.

Ni dolgo tega, odkar sem bral v članku Mr. F. Kerže, kjer pravi, da njega ne zani- maš dopisi, v katerih se da- lavci pritožujejo, češ: pri nas gre z delom vse po starem; tu- kaj se nič ne dela itd.

Vem in verjamem, da Mr. Kerže in dosti njemu enakih, katerih zanimanje je pero in papir v pisarni, ne slišijo radi, ako berejo delavsko jedikova- nje. Ali pribita resnica je, da se delavec svojemu sopotniku najraje potoži potom svojega časopisa kot je na primer naš delavski list Glas Naroda. Da naši rojaki radi zasledujejo v depisih delavsko gibanje, vem dobro iz svoje lastne izkušnje.

Tako sem bil nekoč (je že 20 let tega) dal v Glas Naroda do- pis, v katerem sem med dru- gim poročal, da se je pri nas de- lo na bolje obrnilo.

Skoraj sem bil besedilo do- pisa pozabil, pa pride mi ene- ga dne bolj postaven možak, in vpraša za moje ime. Ko mu priznam, da je na pravem mestu, izvleče kosček časopi- sa in vpraša, ako sem res jaz dal ta dopis. Ko sem tudi to priznal, mi je povedal, da pri- hoja iz Chicaga. Tam je bil več mesecev brez dela in ko je bral dopis, se je odločil, da poskusi srečo.

No, in rezultat mojega do- pisa glede delavskega položaja je bil: jaz sem se bil za fan- ta zavzel, mu delo dobil ter sva bila pozneje še zaupna prijate- lja pri delu in veseljačenju.

Sedaj se je že več rojakov, ki so že po par mesecih brez dela, obrnili na mene s proš- njo, da jim delo dobim. Če- prav bi rad vsakemu, posebno mojim rojakom pomagati kol- kor je v mojih močeh, žal bog tega sedaj pri najboljši volji ne morem, ker po novem letu še sam ne delam več kot dva do tri dni na teden. Ako se kaj kiralu delavski položaj na bolje obrne, bom na ljubo in mogoče v korist rojakom delavcem drage volje poročal.

Pred dvema tednoma je tu- kaj umrl Hrvat Stefan Boži- čević, vdovec, doma od Oguli- na. Tukaj zapušča sestro in svaka. Bil je dober član CIO unije. Pripadal je k SNPJ. V svojem življenju se je rad ponašal s tem, koliko jedi in pijače more spraviti v svoj že- lodec. Tako je na primer za- stavo na dušek popil galeno

pivo. Potem je rekel, da mo- re počesti 48 jaje, funt masla, en ržen hleb kruha ter to vse zaliti z galono vina.

CIO unija mu je dala hrasen- vence in tri člane za nosilce pri- pogrebu. Tudi od društva — številke ne vem — SNPJ je bil lep venec in so člani za to pu- rejeni, da izkažejo pokojnem sobratu poslednjo čast, storili v polni meri svojo dolžnost.

Pravo šakovanje za sobra- tom je nastopilo šele, ko so šli od pogroba in so se nekateri pogrebi ustavili v znani go- stilni Jožeta Šproharja. Po- par požirkih doble tekočine se je že slišala vesela slovenska nosem. Pri tem jim je Mr. Šprohar pripomnil, da sedaj samo še Škubeta manjka. Z- veli veseli pogrebnički!

Je že en mesec za nami, od- kar je prijatelj prijatelju in znanec znanec segel v roko ali potom pošte želel: Vesel božič!

Še nikdar v življenju nisem toliko božičnih kart dobil ko- minule praznike. Žal mi je, da sem pri tem ostal dosti dolžan. To je, nisem mogel na vse pi- sмене čestitke odgovoriti. Za- to se tem potom vsem najlepše zahvaljujem. Take karte rad shranim in jih ob priložnosti pregledujem, da si oživim spo- min na moje prijatelje.

Ena izmed čestitk ima pred- nost pri meni. Uglela, da jo bom moral v muzej poslati.

Ko sem na koverti zagledal moj naslov v obliki okroglega pečata, sem kaj začel ugibati, kdo mojih prijateljev je moj- ster v taki pisavi! Sumajo sem imel osredotočeno na eno osebo. Nisem se motil. Od- pri sem in zagledal podpis I. Bukovinski. Kaj prijatelji, tega ptička že po "Tedsenskem kotičku" poznate?

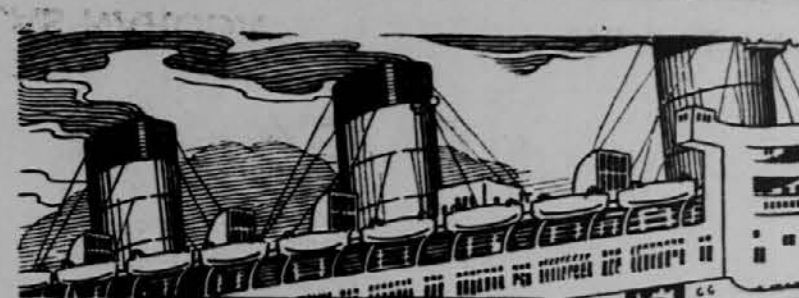
Mnogo truda me je stalo, da sem pisemce prebral. Pisanje je namreč sestavljeno v kolo- larjih v obliki pajkove mreže. Da pa je naš Ivan ne samo v pisenju temveč tudi v drugih strokah velik mojster, doka- zuje to, da dela za nekega zdravnika "checker board", v katerem je bil že do tal-rat vložil nič manj kot 7500 posa- meznih komadov lesa to, da jih še kakih 3000 potrebuje. To redko zanimivost si želi podpisani enkrat ogledati.

— Ali ste že prejeli zadnjo številko Glasu Naroda, v ka- teri je "Tedsenski kotiček"? — me je včeraj vprašala boljša polovica mojega prijatelja Lo- zeta.

— Mislim, da pride jutri — sem odgovoril. — Kaj pa ima biti takega, da me to vpraša- te?

— O, kar tako vas vprašam, sicer pa boste že videli.

In res, danes, ko sem se spr- avil k pisalnemu stroju, pa mi pride Glas Naroda. Takoj sem kjer je vlomil v "shot mašino",

7 dni do JUGOSLAVIJE

z najhitrejšim parnikom sveta

QUEEN MARY

Prihodnja odplutja iz New Yorka:
QUEEN MARY—Feb. 10-24, Mar. 10-24
AQUITANIA—Feb. 18, Mar. 4, Apr. 8-15
BRITANNIC—Marca 18

Posebno velikonočno odplutje:
QUEEN MARY 24. marca

Vprašajte za brezplačno knjižico "Kako dobiti Va- še sorodnike iz Evrope." Poizvedite pri Vašem pa- robrodnom agentu za vse podrobnosti:

LEO ZAKRAJSEK
Gen'l Travel Service Inc. 302 East 72nd St., New York
CUNARD WHITE STAR

DOMAČI ZVONovi

Kdo se z veseljem ne spomi- nja domačih zvonov, kako so doneli njihovi glasovi iz viso- kih lin, posebno še ob velikih praznikih. Te glasove se je nam posrečilo spraviti na plošče. Imamo dve taki plošči, na ka- terih je pet kitic zvonjenja in potrkavanja, na eni dve in dru- gi tri kitice. Vsaka plošča sta- ne \$1.— in Vi plačate poštni- no. Tisti, kateri so jih že pre- jeli, so se o njih pohvalno in zadovoljno izražali. Kdor jih želi naročiti, naj piše na A. GRDINA in SINOVI, 6019 St. Clair Avenue, ali pa na 1053 E. 62nd Street, Cleveland, O. (3x — 1x wkly)

hitel gledat, kaj imam je zdaj v "Kotičku" prineseno. Pa med drugim zagledam, kako je k Ivanu drobna ptička prile- la ter mu skozi okence izročila belo pisemce, v katerem vabi Vdova iz North Side-a pisca Tedsenskega kotička, njegove prijatelje kot tudi moje malen- kost na zabavni večer, kate- ga priredi Slov. Ženska Zveza št. 77 dne 7. februarja, kjer da bodo gostje postreženi z prist- nimi domačimi klobasami in ne bo tudi drugih dobrot ku- harske umetnosti manjkalo.

(Škoda le, da zraven klob- as ni še kislo zelje omenjeno, potem bi Zgago, čeprav je še- past, kako sem skomandiral, naj bi bil tudi on teh dobrot deležen.) Torej od moje strani najlepša hvala za prijazno po- vabilo. Obljubljam, če mi bo le mogoče, da pridem.

Pozdrav!
Nick Skube

BARTENDER UBIL
BEŽEČEGA TATU.

V Clevelandu je bil ustre- ljen in ubit neki mlad jeklar- ski delavec, ki je hotel zbežati s posesti White Horse Inn go- stilne v Newburgh Heights, kjer je izgubil pet dolarjev. To ga je tako ujezilo, da se je

VSE PARNIKE
in
LINJE
ki so
važne za
Slovence
zastopa:
SLOVENIC PUBL. CO.
YUGOSLAV TRAVEL DEPT.
216 W. 18th St., New York, N. Y.

KRETANJE PARNIKOV SHIPPING NEWS

4. februarja:
Conte di Savoia v Genoa
11. februarja:
Aquitania v Cherbourg
Roma v Genoa
8. februarja:
Hamburg v Hamburg
10. februarja:
Queen Mary v Cherbourg
11. februarja:
Rex v Genoa
Paris v Havre
15. februarja:
St. Louis v Hamburg
Saturnia v Trst
18. februarja:
Aquitania v Cherbourg
22. februarja:
Hansa v Hamburg
23. februarja:
De France v Havre
24. februarja:
De France v Havre
24. februarja:
Queen Mary v Cherbourg
25. februarja:
Vulkan v Trst

1. marca:
Deutschland v Hamburg
3. marca:
Normandie v Havre
4. marca:
Rex v Genoa
Aquitania v Cherbourg
8. marca:
Hamburg v Hamburg
10. marca:
Queen Mary v Cherbourg
11. marca:
Paris v Havre
Conte di Savoia v Genoa
15. marca:
St. Louis v Hamburg
18. marca:
Roma v Genoa
De France v Havre
21. marca:
Europa v Bremen
22. marca:
Hansa v Hamburg
24. marca:
Queen Mary v Cherbourg
25. marca:
Rex v Genoa
28. marca:
Bremen v Bremen
29. marca:
Deutschland v Hamburg

ponoči, ko je bila gostilna za- prta, vrnil in vlomil vanjo ter razbil stroj, v katerem je za- igral svoj denar. Pobra! je denar, kolikor ga je bilo v stroju, nato pa hotel oditi. To- da slišal ga je bartender, ki ni mogel spati, ki je za beže- čim izstrelil dvojce strelav in ga ubil.

Naročite še danes S.
A. Koledar za leto
1939.

V stoterih slovenskih domovih
boste našli to knjigo umetni-
ških slik. Naročite jo že vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Sloveni-
je in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakro-
tisku na dobrem papirju vas
stane —

\$1.

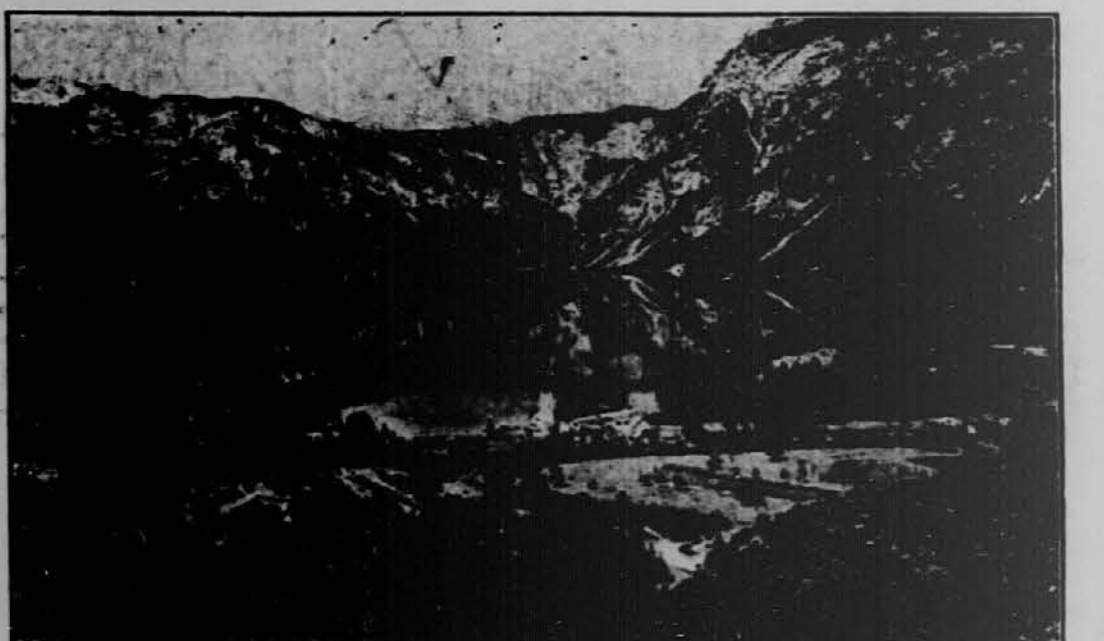
KNJIGARNA "GLAS NARODA"

Bohinjsko jezero
216 WEST 18th STREET, NEW YORK

BLAZNIKOVA Pratika

za leto 1939
Cena 25c
s poštino vred.

"Glas Naroda"
216 West 18th Street
New York, N. Y.

(Dobro urabljaj!)